

**Західноукраїнська організація
«Центр правничих ініціатив»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ПРАВОВІ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА:
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

17–18 листопада 2017 р.

**Львів
2017**

УДК 340.15(063)
П 68

П 68 Правові системи суспільства: сучасні проблеми та перспективи розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 17–18 листопада 2017 р. – Львів : Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2017. – 200 с.

Видається в авторській редакції. Оргкомітет конференції не завжди поділяє думки учасників.

УДК 340.15(063)

Яіцька Д. М. СУД ЯК ОБОВ'ЯЗКОВИЙ СУБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН	78
---	----

НАПРЯМ 5. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Марченко В. Ю. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ФОНДОВИХ БІРЖ В УКРАЇНІ	82
--	----

Новікова В. С. ГОЛОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА З УРАХУВАННЯМ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	85
--	----

НАПРЯМ 6. АДМІНІСТРАТИВНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Браславський Р. Г. ПРОБЛЕМАТИКА ДЕТЕРМІНАЦІЇ СТАТУСУ ПОДАТКОВОГО ПРАВА: СИСТЕМНИЙ ПІДХІД	87
---	----

Бригінець А. В. ГЕНЕЗИС СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	90
--	----

Коровайко О. С. ІСТОРИЧНІ НАРИСИ СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ НЕРУХОМОСТІ	94
--	----

Логвиненко Б. С. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	97
--	----

Максименко О. В. МАЛІ АРХІТЕКТУРНІ ФОРМИ ДЛЯ ПРОВАДЖЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПОНЯТТЯ, ПРАВОВИЙ СТАТУС ТА ВИДИ	99
---	----

Марченко О. О. РОЛЬ КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД У ВРЕГУЛЮВАННІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН	102
---	-----

Пчелін В. Б. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУДОВОЇ РЕФОРМИ 1864 РОКУ	105
---	-----

Турчин В. Е. ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ У СФЕРІ РЕЄСТРАЦІЇ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО	107
---	-----

Чадюк Л. В. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ВІДПОВІДНО ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	111
--	-----

5. Еллинек Г. Система субъективных публичных прав / Г. Еллинек. – М., 1905. – 81 с.

6. Загальна теорія права: Підручник / За заг. Ред. М. І. Козюбри. – К.: Ваіте, 2016. – 392 с.

7. Фулей Т. І. Застосування практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві / Т. І. Фулей. – К., 2015 – 114 с.

Пчелін В. Б.

доктор юридичних наук,

доцент кафедри адміністративного права і процесу

Харківський національний університет внутрішніх справ

м. Харків, Україна

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУДОВОЇ РЕФОРМИ 1864 РОКУ

Дослідження сучасного стану організації та функціонування адміністративного судочинства в Україні викликає необхідність вивчення й аналізу історичних подій, що йому передували. Адже, як справедливо зауважує В. Зуй, дослідження історичних подій щодо певного правового явища є необхідною умовою його існування [1, с. 148]. Так, здійснення історичного аналізу основ формування адміністративного судочинства в Україні дозволить нам: краще зрозуміти правову природу організації даного правового інституту на сучасному етапі; визначити основні етапи його формування та розвитку; відслідкувати найбільші проблеми, що ставали на шляху функціонування судового механізму захисту прав, свобод та інтересів осіб від незаконних рішень, дій та бездіяльності суб'єктів владних повноважень.

Відправною точкою нашого дослідження було обрано судову реформу 1864 року, що мала місце в Царській Росії. Необхідність дослідження даного періоду обумовлена тим, що в той історичний період Україна входила до складу вищенаведеної держави й тому природньо, що механізми захисту прав, свобод та інтересів особи співпадали.

Вищенаведеній судовій реформі передувала підготовка, що тривала декілька років. Так, деякі вчені відмічають те, що підготовка зі здійснення судової реформи була розпочата в 30-х роках XIX століття [2, с. 12]. Разом із тим слід погодитися з позицією стосовно того, що основна робота з підготовки судової реформи була розпочата в 50-х роках XIX століття. Інтенсивність вищенаведеної підготовчої реформи сприяла й обумовлювала проголошення селянської реформи. Зокрема, після вступу на престол в 1855 р Олександра II у його Маніфесті в якості одного з головних побажань було записано: «Так правда і милість царюють в судах» [3, с. 17].

У 60-ті роки XIX століття доктрина російського державного права звернулася до виниклої на заході ідеї адміністративної юстиції. При цьому в період проведення в Російській імперії судової реформи, вперше в російській історії було відокремлено судову владу від законодавчої та виконавчої. Також учені того періоду намагалися відшукати зачатки адміністративної юстиції в діяльності органів державної влади [4, с. 116].

Важливим в історії Судової реформи 1864 р було практичне створення нових судових органів і визначення підходів щодо організації їх діяльності, фактичної реалізації судової реформи в різних регіонах держави. У ході подальшого розвитку проявилось справжнє ставлення до них урядових кіл, їх всебічну бажання обмежити демократичні інститути і звужити сферу їх застосування [5, с. 51]. Зокрема, на думку деяких вищих посадових осіб того часу, суд повинен бути залежним від уряду: «в суді, що створюється за Указом Імператорської Величності, все носить державний характер, а тому і весь судовий відомство глибоко переймається безособовим урядовим початком ...». Публічний принцип вимагає щоб всі без винятку посадові особи судового відомства призначалися від уряду та знаходилися під пильним і суворим його впливом [6, с. 15].

Говорячи про конкретні органи адміністративної юстиції вищенаведеного періоду, слід зазначити, що в 70-90-х роках XIX століття для розгляду скарг приватних осіб (підданих) на земські, міські та інші місцеві органи влади функціонували судово-адміністративні присутствія. Як цілком слушно зазначає із цього приводу В. Шавінський, що сама назва таких організаційно-правових утворень, так і їхнє функціональне призначення дають усі підстави для твердження про об'єктивність можливості їх розгляду як передумов запровадження адміністративної юстиції в Україні. Адже відбувалося основне: нормативно та організаційно визначена можливість оскарження рішень і певних дій представників влади, які, на думку скаржника (приватної особи), порушують його права [7, с. 79-80]. Також слід відмітити те, що законодавчі новели 1864 року в сфері реформування системи судів дали поштовх для запровадження двох форм оскарження та перегляду судових рішень – апеляційної та касаційної [8, с. 206].

Судова система післяреформеного періоду була представлена наступним чином. У систему загальних судових органів входили окружні суди, судові палати й урядовий сенат. Окружні суди були найнижчою інстанцією в системі загальних судових органів. Вони створювалися на території декількох повітів. Судові палати були вищестоячим органом по відношенню до окружних судів, які створювалися на території декількох, рідше однієї, губерніях. Урядовий сенат очолював систему загальних судів. До його складу входив Департамент по цивільним справам і Департамент по кримінальним справам [2, с. 12].

Отже, судова реформа 1864 року стала однією з найбільш демократичних і послідовних [9, с. 5], так як у її основоположних принципах ідеологія формальної рівності відбилася найбільш повно. Ні в жодній іншій реформі цього немає. Саме тому, без сумніву, вказана реформа вважається початком формування адміністративного судочинства в Україні, а значить й наукових уявлень про адміністративне судочинство й адміністративний процес України.

Література:

1. Зуй В. Оскарження нормативно-правових актів: історичний аспект / В. Зуй // Вісник Академії правових наук України. – 2013. – № 1. – С. 148-155.
 2. Хомяков Г. А. Административные суды в Российской Федерации : монография / Г. А. Хомяков. – Казань : Казанский федеральный университет, 2001. – 198 с.
 3. Глушаченко С. Б. Недостатки в судоустройстве и судопроизводстве России накануне судебной реформы 1864 года / С. Б. Глушаченко // История государства и права. – 2004. – № 4. – С. 17-20.
 4. Соколов И. А. Развитие представлений об административной юстиции в российском дореволюционном праве / А. И. Соколов // Закон и право. – 2009. – № 5. – С. 116-120.
 5. Мухаметшин Ф. Б. Судебная реформа 1864 года в оценке ее современников / Ф. Б. Мухаметшин // История государства и права. – 2005. – № 1. – С. 50-52.
 6. Глушаченко С. Б. Развитие судебной системы дореволюционной России в пореформенный период / С. Б. Глушаченко // История государства и права. – 2006. – № 12. – С. 15-16.
 7. Шавінський В. Становлення адміністративної юстиції як державно-правового феномена (український історико-правовий досвід) / В. Шавінський // Публічне право. – 2013. – № 2 (10). – С. 78-82.
 8. Кайдашев Р. П. Історичні витoki становлення та розвитку інституту перегляду судових рішень в адміністративному судочинстві України / Р. Кайдашев // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2015. – № 4 (78). – С. 203-212.
 9. Коротких М. Г. Самодержавие и судебная реформа 1864 года в России / М. Г. Коротких. – Воронеж, 1989. – 183 с.
-

Турчин В. Е.

аспірант кафедри загальноправових дисциплін

Київський національний торговельно-економічний університет

м. Київ, Україна

ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ У СФЕРІ РЕЄСТРАЦІЇ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Наразі відбувається стрімкий процес впровадження та розвитку електронних послуг загалом, зокрема і у сфері реєстрації прав на нерухоме майно, що є однозначно позитивним кроком у реформуванні процесу надання відповідних адміністративних послуг. Виникає необхідність наукового аналізу останніх нововведень з метою виявлення можливих суттєвих недоліків у сучасному правовому регулюванні правовідносин з реєстрації прав на

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«ПРАВОВІ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА:
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

17–18 листопада 2017 р.

м. Львів

Видавник – Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив»

Адреса для кореспонденції: м. Львів, а/с 6153, 79000

Електронна пошта: office@wcenter.org.ua

Офіційний вебсайт: www.wcenter.org.ua, Телефон: +38 066 090 6365

Підписано до друку 20.11.2017 р. Здано до друку 21.11.2017 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум.друк. арк. 11,63.

Тираж 100 прим. Зам. № 2111-17.